

เป็นโรคผิวหนังอักเสบเรื้อรังเกิดในบริเวณที่มีต่อมไขมันในชั้นผิวหนังเป็นจำนวนมาก มักเป็นๆ หายๆ รักษาได้ แต่ไม่หายขาด ไม่ใช่โรคติดต่อ และไม่ใช่โรคติดเชื้อ ไม่ทราบสาเหตุหรือพยาธิกำเนิดที่แน่ชัด แต่เชื่อกันว่ามีปัจจัยกระตุ้นได้จาก

ปัจจัยภายใน :

๑. การทำงานของต่อมไขมันที่มากขึ้น จาก ฮอรโมนเพศชาย หรือ ความผิดปกติของระบบประสาท
๒. การเพิ่มจำนวนของยีสต์ (Malassezia spp.) ที่ผิวหนัง
๓. ภาวะบกพร่องของระบบภูมิคุ้มกัน ความเครียด
๔. ปัจจัยทางพันธุกรรม

ปัจจัยภายนอก :

๑. การเปลี่ยนแปลงของอากาศ เช่น อากาศร้อนจัด เย็นจัด
๒. การใช้ผลิตภัณฑ์ที่ระคายเคืองต่อผิว

การวินิจฉัยโรคผิวหนังอักเสบบริเวณผิวหนัง

การวินิจฉัยอาศัยลักษณะอาการและอาการแสดงของโรคเป็นหลัก ผื่นมีลักษณะแดง คัน มีสะเก็ดขุย ในบริเวณที่มีต่อมไขมันมากหรือบริเวณที่มีผิวหนังได้แก่ หนังศีรษะ คิ้ว ข้างจมูก หลังหู ออก หลัง รักแร้ สะดือ ขาหนีบ และอวัยวะเพศ ในผู้ป่วยบางรายที่มีอาการรุนแรง และไม่สามารถควบคุมได้ด้วยการรักษามาตรฐาน อาจพิจารณาตรวจเพิ่มเติม หากภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง โดยเฉพาะการติดเชื้อไวรัส HIV และตรวจหาโรคทางระบบประสาท เช่น โรคพาร์กินสัน หรือโรคทางระบบประสาทอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการทำงานของต่อมไขมัน

การพยากรณ์โรคผิวหนังอักเสบบริเวณผิวหนัง

โรคผิวหนังอักเสบบริเวณผิวหนัง มีการดำเนินโรคแบบเรื้อรัง เป็นๆ หายๆ มักรักษาไม่หายขาด โดยโรคจะเห่อกำเริบขึ้นในช่วงที่มีปัจจัยกระตุ้น เช่น อดหลับ อดนอน ดื่มสุรา สูบบุหรี่ ป่วย ไม่สบายรุนแรง เกิดความเครียด ต่อร่างกาย และ/หรือจิตใจ โดยตัวโรคตอบสนองต่อการรักษาได้ค่อนข้างดี ถ้ากินยาทายาสมาเสมอ และหลีกเลี่ยงปัจจัยกระตุ้น จะสามารถควบคุมให้โรคสงบได้เป็นระยะเวลานาน

การรักษาผิวหนังอักเสบบริเวณผิวหนัง

การรักษาหลัก

- การใช้ยาในรูปแบบทา (topical therapy) ได้แก่

๑. การให้ยาในกลุ่มสเตียรอยด์ (topical corticosteroid) หรือกลุ่มปรับภูมิคุ้มกัน (topical immunomodulator : topical calcineurin inhibitor) ทั้งในรูปแบบครีมและซีมีง โดยในช่วงแรกแนะนำให้เริ่มการรักษาด้วยยาหากกลุ่มสเตียรอยด์ก่อน เมื่อการอักเสบลดลงมากแล้วอาจพิจารณาปรับมาใช้ยาในกลุ่มปรับภูมิคุ้มกันเพื่อลดผลข้างเคียงจากการทาสเตียรอยด์ในระยะยาว

๒. การให้ยาฆ่าเชื้อราหรือรับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อรา เพื่อลดจำนวนยีสต์บนผิวหนัง สามารถรักษาและประคับประคองให้โรคอยู่ในภาวะสงบได้นานขึ้น เช่น ตัวยาในรูปแบบครีม หรือยาสระผม

● การใช้ยาในรูปแบบรับประทานหรือฉีด (systemic therapy) ได้แก่

๑. การใช้ยาในกลุ่มสเตียรอยด์ในระยะสั้นๆ เพื่อให้อาการอักเสบสงบลง ในผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงมาก แต่หากไม่สามารถควบคุมอาการได้ในระยะยาว อาจมีความจำเป็นต้องให้ยากดภูมิ (immunosuppressive drugs) เพื่อลดผลข้างเคียงจากการใช้สเตียรอยด์ระยะยาว โดยการใช้ยากดภูมิควรได้รับการดูแลโดยแพทย์ผิวหนังเฉพาะทางอย่างใกล้ชิด เพื่อเฝ้าระวังผลข้างเคียงจากยากลุ่มนี้ด้วย

๒. การให้ยาฆ่าเชื้อราหรือรับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อรา ในรูปแบบรับประทานสามารถให้ได้ในกรณีที่มียาอาการรุนแรง

การรักษาประคับประคอง และการป้องกัน

● การใช้ยาแก้แพ้ ในกลุ่ม antihistamine เพื่อบรรเทาอาการคัน และลดการแกะเกา โดยยากลุ่มนี้สามารถให้เป็นการรักษาเสริม แต่ไม่ได้มีผลในการช่วยลดการอักเสบของผื่นผิวหนังอักเสบโดยตรง

● การทาครีมให้ความชุ่มชื้น (moisturizer) ควรทาครีมให้ความชุ่มชื้นอยู่เสมอๆ การหลีกเลี่ยงการใช้ครีมที่ค่า pH ที่เป็นกรดต่างมากเกินไปหรือครีมที่มีฤทธิ์ระคายเคืองผิว เช่น กรดผลไม้ หรือ ยาทาากลุ่มวิตามิน A

● การปรับพฤติกรรม ได้แก่

๑. ใช้ผลิตภัณฑ์ที่อ่อนโยน ไม่ระคายเคืองผิว

๒. การหลีกเลี่ยงไม่สัมผัสสารระคายเคือง หลีกเลี่ยงการใช้เครื่องสำอาง การใช้น้ำหอม การย้อมดัดย้อมผม

๓. หลีกเลี่ยงการแกะเกา เพื่อป้องกันการติดเชื้อแบคทีเรียซ้ำซ้อน

๔. พักผ่อนให้เพียงพอ และ หลีกเลี่ยงสภาวะความเครียด

๕. งด ดื่มเหล้า สูบบุหรี่

๖. หลีกเลี่ยงแสงแดด บริเวณที่มีอากาศร้อนจัด หรือ เย็นจัด

